

ANKARA ÜNİVERSİTESİ AYAŞ MESLEK YÜKSEKOKULU
ASG 109 SOSYAL GÜVENLİĞE GİRİŞ DERSİ

Öğretim Görevlisi Yusuf Can ÇALIŞIR

DERS PLANI

- **SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMLERİNİN YÖNETİMİNİN ÖNEMİ**
- **SOSYAL GÜVENLİK KURUMU**
- **SOSYAL YARDIMLAR ve HİZMETLERİN (PRİMSİZ REJİMLERİN) YÖNETİMİ**

⇒ SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMLERİNİN YÖNETİMİNİN ÖNEMİ

✚ Zaman içinde sosyal güvenliğin yönetimi konusunu önemli hâle getiren faktörler şunlardır:

- Herkesi kapsama alma hedefi,
- Sosyal diyalog ve katılımcı yönetim anlayışının güçlenmesi,
- Sosyal güvenlik için ayrılan kaynaklarda üst sınıra gelinmesi,
- Vatandaş (müşteri) odaklı hizmet anlayışı,
- E-devlet anlayışının yaygınlaşması,
- Mevcut kurumların idari yapılarında değişim ihtiyacı,
- Özelleştirme,
- Sosyal güvenlik reformları

****Sosyal Güvenlikte Yönetim Başarısının Ölçülmesi ve İyi Yönetimin Unsurları****

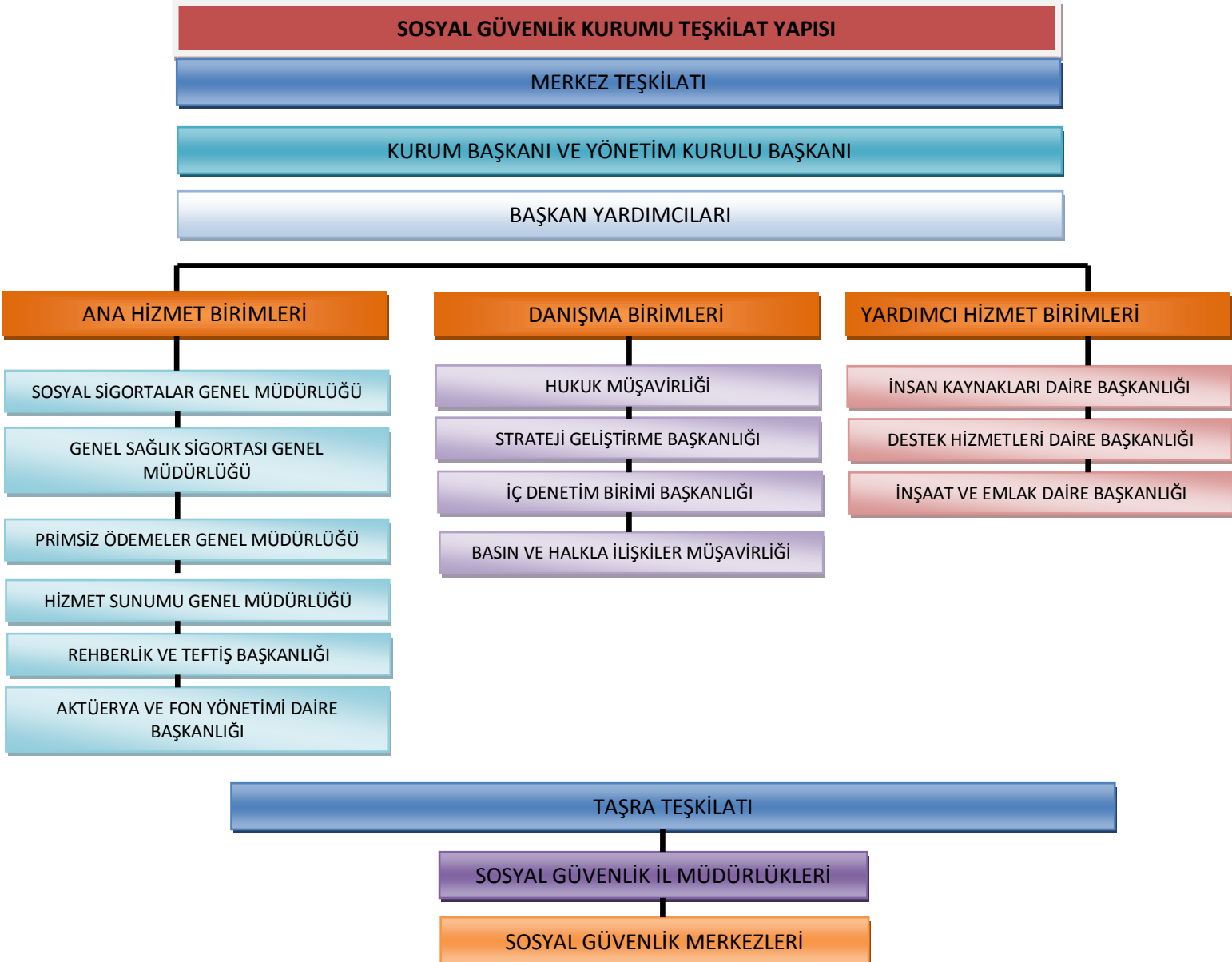
- Amaca uygun kullanım (etkinlik),
- En düşük maliyetle kullanım (verimlilik),
- Belirlenen amaçları gerçekleştirmek bakımından yeterlilik (sürdürülebilirlik)
- Kaynak kullanımında açıklık (şeffaflık) ilkeleri

yönetim başarısının değerlendirilmesi bakımından önemlidir.

⇒ SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

Kurumsal Yapı

✚ 16/05/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı kurulmuş ve üç sosyal güvenlik kurumu **tek çatı** altında birleştirilmiştir.

✚ SGK:

- Kamu tüzel kişiliğini haizdir.
- İdari ve mali açıdan özerktir.
- Kurum Kanununda bulunmayan hükümler için özel hukuk hükümlerine tabidir.
- ÇSGB'nin ilgili kuruluşudur.
- Sayıştay denetimine tabidir.
- Merkezi Ankara'dır.

✚ Kurumun organları, 5502 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre;

- Genel Kurul,
- Yönetim Kurulu,
- Başkanlık

olarak belirlenmiştir.

****Sosyal Güvenlik Kurumunun Görevleri****

✚ 5502 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre; SGK'nın görevleri;

- Sosyal güvenlik politikalarını uygulamak, geliştirmek,
- Sosyal güvenliğe ilişkin konularda uluslararası gelişmeleri izlemek,
- Uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmaktır.

****Kurum Gelirleri****

- Sosyal sigorta ve genel sağlık primleri, idari para cezaları, gecikme cezaları ve zamları ile katılım payları,
- Primlere Devlet katkısı,
- Taşınır ve taşınmaz gelirleri,
- Primsiz ödemeler karşılığı merkezi yönetim bütçesinden ödemeler,
- Bağışlar,
- Prim ve diğer gelirlerin değerlendirilmesinden gelirler,
- Diğer gelirler

****Kurum Giderleri****

- Gelir, aylık ve ödenekler,
- GSS kapsamında yapılacak giderler,

- Primsiz ödemeler kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine ödenecek aylık, tazminat ve diğer ödemeler,
- Genel yönetim giderleri,
- Faiz giderleri,
- Eğitim, araştırma ve danışmanlık hizmet giderleri,
- Diğer giderler

⇒ SOSYAL YARDIMLAR ve HİZMETLERİN (PRİMSİZ REJİMLERİN)

YÖNETİMİ

- ✚ Primsiz rejimlerin finansman ihtiyacı genel bütçe veya yerel yönetim bütçelerinden ayrılan vergi gelirleri ile karşılandığı için yönetimi sosyal sigortalardan çok farklıdır.
- ✚ 2011 yılında oluşturulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, sosyal yardım ve hizmetlerin yürütülmesi için oluşturulmuş özel bir bakanlıktır.
- ✚ “Sosyal sigortalardan kimler faydalanacak?” sorusunun cevabı, finansman yöntemi dolayısıyla son derecede kolaydır.
- ✚ Kimler prim ödedi ise ödeyenler ve yine ilgili kanunda tanımlanan prim ödeyen sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişiler (eş, çocuklar ve anne-baba) sosyal sigortalardan sağladığı haklardan faydalanır.
- ✚ Fakat sosyal yardım ve hizmetler, vergilerle finanse edildiği için vergi ödeyenlerle bu yardım ve hizmetlerden faydalanan kişiler farklıdır.
- ✚ Hatta, yardım ve hizmetlerden faydalananlar, hiç vergi ödemeyenlerdir.
- ✚ Dolayısıyla kapsamı belirleme konusunda vergi ödeme ayırıcı bir kriter değildir.
- ✚ Vergi gelirleri ile finanse edilen sosyal yardımlar ve hizmetlerden gerçekten ihtiyacı olanların faydalanması arzu ediliyorsa, o ülkenin nüfus, doğum-ölüm oranları, mülkiyet, ikametgah, gelir seviyesi, servet birikimi, aile büyüklüğü gibi temel verileri hakkında hükümetin ayrıntılı ve sağlıklı verilere sahip olması gerekir.
- ✚ Sosyal yardımlar ve hizmetlerden gerçekten ihtiyacı olanların faydalanması, sosyal adalet duygusunun sağlanması bakımından önemlidir.

Yararlanılan Kaynaklar

Yusuf Alper, Kadir Arııcı (2015), “**Sosyal Güvenlik**”, Anadolu Üniversitesi Yayın No: 2659, Eskişehir, s.92-109.

https://www.coe.int/t/dg3/sscssr/Source/SOSYAL_ANK.pdf